

מציאותו דמלך המשיח.

ועי"ז ולאח"ז באה התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו כו'. . .

(משיחות ליל ה' פ' תולדות, אדר"ז כסלו, וש"פ תולדות, ב' כסלו תשנ"ב)

לזכות

החייל ב"צבאות השם" שלום שמואל שי' דרואין
ליום הולדתו השני לאוי"ש"ט,
ביום ח' כסלו ה' תהא שנת פלאות אראנו
*

נדפס ע"י

הוריו

הרה"ת ר' לוי פינחס וזוגתו מרת חי' מושקא שיחיו דרואין

זקניו

הרה"ת ר' מיכאל אהרן וזוגתו מרת אילנה אסתר ריבה שיחיו דרואין

הרה"ת ר' מרדכי גרשון וזוגתו מרת חנה שיחיו חיימסון

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

תולדות

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק טו

(תרגום הפשו)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ואחת לבריאה
שבעים שנה לנשיאת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

To DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

תולדות

על העצם (חיות) דמשיח, כלומר, התגלות מציאותו (מציאות שקיימת גם לפנ"ז למלכות⁶) בתור מלך המשיח, ולאחרי התגלות מציאותו (אור שבאין ערוך מאורו של משיח), מתחילה ההתגלות לעיני כל ע"י פעולותיו (אור של משיח).

ועפ"ז מובן שעיקר החידוש דביאת המשיח הוא בהתגלות מציאותו (מצאתי דוד עבדי⁷), כי, כל פרטי הענינים שלאח"ז (התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו לגאול את ישראל, וכל הענינים דימות המשיח), באים כתוצאה והסתעפות מהתגלות מציאותו, וכלולים בה.

. . . ובנוגע לפועל – "המעשה הוא העיקר"⁸. . . צריך כאו"א מישראל להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהדגשת הענין ד"כל ימי חיך להביא לימות המשיח", ע"י שכל מציאותו, תיכף כשניעור משנתו, חדורה בהחיות דמשיח (שזוהי עצם מציאותו של כאו"א מישראל, משיח שבו) שמביאה לימות המשיח.

. . . ויה"ר והוא העיקר – שבתחלת חודש כסלו, חודש הגאולה, תבוא בפועל ובגילוי הגאולה האמיתית והשלימה, התחלת הגאולה ושלמותה, ע"י משיח צדקנו – "יעמוד מלך מבית דוד כו", עד ש"יתקן את העולם לעבוד את ה' ביחד, שנאמר⁹ אז אהפוך אל עמים גו' לעבדו שכם אחד"⁵.

וכמרומו גם בסיום וחותרם ההפטרה דשבוע שעבר . . . ההפטרה דשבוע שעבר מסתיימת בהכרזה "יחי אדוני המלך דוד לעולם"¹⁰ – נצחיות מלכות דוד שנמשכה במלכות שלמה, ששלמותה ע"י המלך המשיח שהוא "מבית דוד ומזרע שלמה"¹¹ – שתוכנה של הכרזה זו הוא התגלות

(6) "מאותן הבאים מבני דוד ועדיין הי' להם ממשלה גם בגלות . . . כגון רבינו הקדוש" (חדא"ג מהרש"א לסנהדרין צח, ב).

(7) תהלים פט, כא.

(8) אבות פ"א מ"ז.

(9) צפני' ג, ט.

(10) מ"א א, לא.

(11) סהמ"צ להרמב"ם מל"ת שסב. פיה"מ סנהדרין ר"פ חלק יסוד הי"ב. אגרת תימן.

א. דברי רש"י על "לא ידעתי..." והקשיים עליהם

על המילים "לא ידעתי יום מותי" שבפרשתנו¹ אומר רש"י²: "אמר ר' יהושע בן קרחה אם מגיע אדם לפרק אבותיו ידאג חמש שנים לפנייהם וחמש שנים לאחר כן, ויצחק היה בן קכ"ג³, אמר שמא לפרק אמי אני מגיע, והיא בת קכ"ז מתה, והריני בן ה' שנים סמוך לפרקה לא ידעתי יום מותי, שמא לפרק אמי, שמא לפרק אבא".

יש להבין:

(א) מדוע מחפש רש"י סיבה לדברי יצחק "לא ידעתי יום מותי" בעוד אשר יצחק בעצמו אמר לפני"כן את הסיבה: "ויאמר הנה נא זקנתי?"

(ב) לשם מה מציין רש"י את שמו של בעל המאמר³? מהו הדבר שאינו מובן בפירוש, ואשר ניתן להבינו באמצעות הידיעה, שאלה הם דברי ר' יהושע בן קרחה?

ב. רש"י מסביר כאן שאלה המתעוררת לאור האמור בפרשה הקודמת

ההסבר לכך הוא: בפרשה הקודמת⁴ נאמר

(1) כו, ב.

(2) מב"ר פס"ה, יב.

(3*) כן הוא בכ"מ "קכג", וכן לקמן בפרש"י בסוף הסדרה (מנגילה י, א) דיעקב הי' אז בן סג. ולכאורה הי' צריך לדאוג בהיותו בן קכב. וכמו שחי יצחק ה' שנים סמוך לפרק אביו והי' זה קפ שנים. ולהעיר מקו"א לאדה"ז ריש ה' ת"ת שלו.

(3) כמדובר כמה פעמים שע"ד הרגיל אין רש"י מציין שם בעל המאמר, וע"ד שבפסוק הקודם אינו כותב שפירושוים הם בתחומא וב"ר כאן.

(4) כה, יא.

"ויברך אלקים את יצחק", ורש"י מסביר "גתיירא (אברהם) לברך את יצחק, מפני שצפה את עשו יוצא ממנו, אמר: יבוא בעל הברכות ויברך את אשר ייטב בעיניו, ובא הקב"ה וברכו".

אם כך מתעוררת בפסקנו השאלה: מדוע הרהר יצחק על יום מותו בהיותו בן מאה ועשרים ושלוש שנים? והרי בקבלו את הברכה מאת הקב"ה בעצמו, בעל הברכות, היא בודאי כללה גם אריכות ימים ולא היה יצחק צריך לדאוג בגיל זה, שהרי אברהם ושרה שקבלו ברכה מה', האריכו ימים יותר ממאה ועשרים ושלוש שנים?

לפיכך אומר רש"י שדאגת יצחק נובעת מהגיעו לגיל, שהוא חמש שנים לפני פטירת אמו, ובאומרו "הנה נא זקנתי" הוא לא התכוון לסתם זקנה, אלא לגיל המסויים, המתקרב ל"פרק אמו".

אך אפשר לתמוה: כיצד מתאים כאן כלל זה, בעוד אשר יצחק חי מאה ושמונים שנה⁵, הרבה יותר מאשר חמש שנים "סמוך לפרקה" של אמו? – כדי להסביר זאת מציין רש"י, שיש כאן מספר אפשרויות: חמש שנים לפני או אחרי "פרק אבותיו", וב"פרק אבותיו" אפשר שהכוונה היא לפרק אמו או לפרק אביו. אצל יצחק, שחי מאה ושמונים שנה, התקיימה למעשה האפשרות של חמש שנים לאחר פרק אביו⁶.

(5) וישלח לה, כח. הובא כבר בפרש"י פרשתנו כה, ל.

(6) כי משמע ד"פרק" דכאן הכוונה אפילו באם הי' מאורע וסיבה בחייו שלא האריך ימים יותר כמו – בשרה שמתה מפני בשורת העקדה (פרש"י כג, ב).

הוספה בשורת הגאולה

מפ.

הנקודה העיקרית שבחיי כאו"א מישראל וכללות ישראל במשך כל הדורות: "כל ימי חייתך להביא לימות המשיח"¹, ובהדגשה יתירה בדורנו זה ובתקופתנו זו, כמדובר כמ"פ בתקופה האחרונה (שכבר נשלמו כל הענינים וצריכים רק לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש).

... "כל ימי חייתך" – פירושו בכל רגע ורגע שהאדם חי, הן ביום והן בלילה, הן ער והן ישן, שגם אז הוא חי ע"י נשימת האויר ("כל הנשמה תהלל ייה", "על כל נשימה ונשימה שאדם נושם כו"ם)² שמוכרח להיות בכל רגע ורגע (משא"כ אכילה ושתיה). ו"כל ימי חייתך להביא לימות המשיח" – פירושו שהחיות שלו (בכל רגע ורגע) הוא בהבאת ימות המשיח, כלומר, לא רק בשעה שחושב ומדבר ועושה פעולות להבאת המשיח, אלא עצם חיותו ("חייתך") הוא להביא לימות המשיח.

... ובפרטיות יותר:

הענין ד"כל ימי חייתך להביא לימות המשיח" מתבטא בכך שתיכף כשניעור עצם הנשמה (שמתגלה עצם מציאותו ורק העצם) מרגיש בנשימת האויר ענינו של משיח – אויר של משיח, ובלשון חז"ל³ "רוחו של מלך המשיח".

ויש לומר, ש"אויר (רוח) של משיח" הוא למעלה גם מ"אורו" של משיח", כי, אור של משיח מורה על ההתגלות דמשיח ע"י פעולותיו (כמו "ילחם מלחמות ה'" עד ש"נצח"⁵, וכיו"ב), משא"כ אויר של משיח מורה

(1) ברכות יב, סע"ב – במשנה.

(2) תהלים בסופו. ב"ר פי"ד, ט. דב"ר פ"ב, לו.

(3) ב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א.

(4) זח"ג לר, ב. נת' בלקוטי לוי"צ לזח"ג ע' ריט ואילך.

(5) רמב"ם הל' מלכים ספ"א.

לקוטי

תולדות

שיחות

ג. השאלה: היכן תוספת השנים הנובעת מברכת ה'?

לכאורה, גם לאחר הסברו של רש"י נשאר עדיין הקושי: ברכת הקב"ה ליצחק הביאה בודאי לתוספת בפרטי חייו, ובודאי תוספת לחייו עצמם – הוספה באריכות ימים, למעלה ממה שצריך היה לחיות לפי הטבע. והנה, אפילו באופן טבעי יכול אדם להגיע לגיל הסמוך לפרק אבותיו, וברכת ה' ליצחק צריכה היתה, אפוא, להוסיף לו יותר מאשר חי אבותיו, ונשאלת השאלה:

(א) מדוע לא חי יצחק יותר ממאה ושמונים שנה? אם זהו הגיל שאפשר לחיות לפי דרך הטבע, היכן היא התוספת הנובעת מברכת ה'?

(ב) אותה שאלה ניתנת להישאל על כך, שבהיותו בן מאה ועשרים ושלוש שנים, כבר אמר יצחק, "לא ידעתי יום מותי"; הרי זוהי כמות השנים המינימלית, שהוא היה צריך לחיות לפי הטבע (חמש שנים פחות מ"פרק אבותיו" הקצר יותר), וברכת ה' בודאי הוסיפה משהו לשנים אלו – ואם כך, מדוע אמר יצחק כבר בגיל זה, "לא ידעתי יום מותי"?

ד. לפי הטבע נקבעו לאברהם מאה שנים

ההסבר לכך:

כאשר היה אברהם בן קרוב למאה שנים, ושרה בת קרוב לתשעים שנים, הם כבר היו "זקנים", ואף "באים בימים"⁸ – כבר באו אל

(7) לכאורה אפ"ל, שמצד הטבע נקבע ליצחק ה' שנים פחות מאביו, או (יתירה מזה) לפי פרק אמו (ובזה גופא – ה' שנים פחות מאמו) – והברכה הוסיפה עד ה' שנים יותר מאביו – שלימות הטבע, אבל דוחק גדול הוא לומר שברכת ה' (בעג הברכות) היתה רק במדה שמתאימה גם ע"פ טבע, ולא יותר. (8) וירא ית, יא.

(9) ובח"א (רכד, א) מוסיף שנתלבש בכל הימים. וראה תו"א פ' ח"ש. ובכ"מ.

(10) וצ"ע ממש"נ באברהם פעם ב' בא ימים (ח"ש כד, א).

(11) כולל גם מאורעות וסיבותיהם שבחייחם – ראה הערה 6.

בדמותו של עשו. אמנם, הוא לא ידע שהוא רשע, אך בכל זאת גרמה ההסתכלות¹⁴ לכך, שממאה ושמונים וחמש השנים שהוא היה צריך לחיות, ירדו חמש שנים (סמוך לפרק אביו), וברכת ה' הביאה לכך שהוא יאריך ימים כ"פרק אביו"¹⁵.

1. "יינה של תורה"

בפירוש רש"י יש גם, "יינה של תורה"¹⁶: הסיבה לחששו של יצחק שהוא יהיה חמש שנים פחות מ"פרק אמו" – הגיל הנמוך ביותר לפי הטבע (ועוד: גם ב"פרק אמו" החשיב יצחק רק את מאה עשרים ושבע השנים שהיא חיתה למעשה, ללא התחשבות בכך שחיה התקצרו, כי עקב העקידה "פרחה נשמתה"¹⁷) – היא, היות יצחק בדרגה של קו הגבורה. ולכן הוא הביט על כל העניינים ומדד אותם לפי מדת הגבורה.

כך היה נוהגו של יצחק רק כלפי עצמו, אבל כאשר הוא ברך את הזולת, היתה ברכתו באופן הנעלה ביותר של היפך הגבורה והצמצום: היא כללה הן את העניינים של "שמים", והן את העניינים של "ארץ", ואף בהם עצמם הוא כלל "מטל השמים ומשמני הארץ"¹⁸ – ברכות הנעלות אף מברכת יעקב לבניו ומברכת משה לישראל¹⁹.

14 ראה מגילה שם (כה), א. ועד"ז בתנחומא וכו' עה"פ): "רא אמר עיניו כחות שנאמר ויהי כי יקן יצחק ותכהין עיניו מראות משום דאסתכל בעשו הרשע" – אף שיצחק לא ידע כו'.

15 להעיר מפרש"י בריש הסדרה "צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם", ומפרש"י כה, ל.

16 היום יום ע' כד.

17 פרש"י ח"ש כג, ב.

18 פרשתנו כז, כה. וראה תו"א ד"ה ראה ריה בני.

תו"ח ד"ה ויתן לך. אוה"ת שם. ובכ"מ.

19 סידור שער התקיעות (רמז, ב).

וזהו ההוראה לעבודתו של כל יהודי, אשר יצחק הוא אחד מאבותיו, ויש בו עניינים משל יצחק²⁰: גם כאשר יהודי נוהג לפי קו הגבורה, ולפניו הוא מחמיר וכדומה, צריך הוא לנהוג כך רק כלפי עצמו. אך כאשר נוגע הדבר

תו"א ר"פ וארא.

(משיחות ש"פ תולדות, ש"פ וישלח תשכ"ח)

לזכות

כ"ק אדוננו מזרנו זרבינו

מלך המשיח

ויה"ר שעי" קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח

לעולם ועד